

The Lithuanian Weekly
'LIETUVA'
Published every Friday at Chicago, Ill.
Subscription in United States, Canada and Mexico \$2.00 per year.
Subscription to Foreign countries \$3.00 per year.
Advertising rates on application.
We accept all kinds of Job and Book Printing and Translating in all modern languages.
Address all communications to
A. OLSZEWSKI, Publisher,
924 33rd Street, Station 60, CHICAGO, ILL.

LIETUVA

Sanvaitinis laikraštis
'LIETUVA'
Išleista kas. Pėnyčia, Chicago, Ill.
Prenumerata Serija. Valsijos, Kanadoje ir Meksikoje \$2.00.
Kitoje Valsijoje " " " " \$3.00.
Prenumerata turi būti išsiųsta su pinigais.
Apie prenumeratą rašyti adresu: "Lietuva", 924 33rd Street, Station 60, Chicago, Ill.
"Lietuva" spaudina vienosios Knygos, Kompozicijos ir vokiečių kito daktar. Vertimus iš kitų kalbų atlieka korektoriai.
Visuose reikaluose adresuokite: A. OLSZEWSKI,
924 33rd Street, Station 60, CHICAGO, ILL.

Nr. 34

CHICAGO, ILL., PETNYCIA, 25 d. Rugpjūčio (August.) 1905 m.

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

Metas XIII

Politiszkos žinios.

Karė Maskolijos su Japonija.

Tarybos Maskolijos ir Japonijos uztvirtintų delegatų Portsmouthe tiesiai jau apie dvi savaites, bet iki šiol iki galo da nepriejo. Ant daugelio sąlygų, paduotų iš Japonijos pusės, Maskolijos delegatas Witte šep-teip susitaikė, užkliuvo dabar vien ant svarbiausių Japonijos reikalavimų, ant kurių jokiu būdu Maskolija nenori taikytis, kadangi rokuoja tą didelį savo garbės pažeminimą. Tuo pakūpimo akmeniu, ant kurio nestengia pareiti susipratimam, yra sekanti Japonijos reikalavimai: užleisti mąs Japonijai Sachalino salos; užmokėjimas pinigais karės pragaistų; didis apgrūbiavimas Maskolijos jūrinų karės pajėgų rytinės Azijos pakraščiuose; atidavimas Japonijai tų Maskolijos kariskų laivų, kurie randasi dabar pasisilpę svetimų viešpatysčių portuose.

Ant tų tai reikalavimų Witte ir nesutinka, galiausiai ne jo galeje, esą taikytis ant tokių sąlygų. Tarybos pereiūtų pėnyčia likos prauktos, tolesni besirokavimai atidėti iki utarniko.

Kada Sovietų Valsijų prezidentas Roosevelt išgirdo apie nesutartį, jis umai pasiumė pas Witte pasiuntinį, prašydamas, kad knoveikaučiai atsilankytų pas jį Wiltės pagelbinimas, baronas Rosen, ant pasisėkėjimo. Ką prezidentas šnekoje su Wiltės pasiuntiniu, žinoma, pasilieka slapta, ant laikraščiu reprezentantų klausinėjimų Rosen atsakė, kad nieko jiems pasakyti negalės. Pasisėkėjimas prezidentas turėjo teipjau ir su Japonijos pasiuntiniu Kaneko, tos dël priekastes čianykščiai laikraščiai mėna, kad Roosevelt, geisdamas suvesti abi pusi sutartin, siūlosi, teip sakant, į tarpininką ir kviečia juos daryti iš abiejų pusių kompromisus.

Ar, vienok, iš tikrųjų prezidentas Roosevelt kviečia juos į kompromisus, negalima nieko žinoti, viena, ką galima tikrai manyti, yra tai, jog jeigu Maskolija atsisakys nuo visokių kompromisų, tai taikos konferencija turės užsibaigti nieku. Japonija, prie to, tvirtai laikosi savo reikalavimų, taigi kad jau būtų užmokėta karės pragaistų pinigais. Gali but, kad reikalaujama suma ji ir sumažis, bet vis gi be to neesitaiko. Prie to ji butinai reikalauja ir atidavimo jai salos Sachalino. Labai gali but, kad bekaraujančių pusių plenipotentams, nesusitaikant, klausimo išrisimas pereis, jeigu da nėra perėjės, iš plenipotentų rankų į rankas jų viršiausiųjų valdžių, iš Portsmoutho Peterburgan ir Tokio. Kokios, vienok, tolimėsių tarybų pasekmės bus, prie kokio galo prieis, pamatysime toliau.

Maskoliskieje laikraščiai, ypatingai atžagareiviskieji, gundo valdžią nesitaikyti ant tokių sąlygų, kokias tarybose stato Japonija. Maskolija, girdi, galinga viešpatystė, per daugelį šimtmečių savo gyvenimo ją buvę patikę nemazės nelaimės, o vienok ji tik ant galų pagalius visada išėdavusi su garbe, visada buvusi pergaletoja savo priešų, ji turinti išeiti ir išėjianti pergaletoja ir dabar-

tinėje karėje su Japonija. Sunkus sandaros reikalavimai, kokius statanti Japonija, daromi vien pažeminimui Maskolijos, ant ko juo veikiausiai reikėtų, girdi, atsakyti Japonijai visišku pertraukimu tarybų apie santai-ką ir vartyti karę iki galo, iki ginklai rusiškų kariaunų neapsidengsianti pergalejimo garbe. Žmonės, girdi, jau suerzinti, kareiviai, esanti ant karės lauko, anaip toli negedziantį begėdigos santai-kos ir veržte veržiasi kovon. Nelaikas, esą, taikytis.

Toki atžagareiviskų laikraščiu siundymai rando į tolesnę pragaistinę karę matomai pamatuojami ant kvailų, prigavingų žinių, kokias Mandžurijos kariaunų viršininkas Linevič ir jo bėpročiai sėbrai siuntinėja kartas nuo karto Peterburgan, buk kariaunos esą juogeriausiamė stovyje, buk kareiviai pilni kariskos drąsos, buk veržiasi jie karėn su priešumi ir visai negedziantį grįžti tėvųnėn neapsidengę pergalejimo garbe. Tokią žinią nuo Linevičiaus — ant kiek tam galima tikėti amerikoniškų laikraščiu pranešimams — gavęs dabar ir Maskolijos plenipotentas Witte. Linevič praneša, buk kariaunos visai priešinosi santaikai ant teip begėdigos sąlygų, kokias Japonija statanti.

Matomai ir Japonija netaikytis, kad kas gero iš pradėjų tarybų išeitų, kadangi jos prisiruošimai tolesniam karėi vedimui nesiliauja. Mandžurijoje šią vasarą buvo nepaprastai smarkų ir ilgai besitęsiantį lytus. Šalis pasidarė gyva klampynė, keliai be galo įmūrę, teip, kad kelionė artilerijai ir sunkiems transportams labai ap sunkinta. Ypatingai dideli lytus buvo sėjos ir liepos mėnesiuose, nors, paprastai, ten lytų laikas prasideda tik liepos mėnesyje. Kloniai į rytus nuo Mandžurijos geležinkelio pavirto į neapmatomas pelkes, keliai patvinę, neisbredami. Prieš prasidėjimą lytų Japonijos kariaunos buvo pilnai pasirengę kovon ir, be abejonės, jeigu tik dabartinės santaikos tarybos nueis ant niekų, kaip tikėtai šalis siek tiek pradžiūs ir pasilengvins kariaunoms judėjimas, kova užgims visame pilnume, kova, kuri pasibaigs gal tik visiška vienos ar kitos pusės pragaistim. Mukdėn, Tielinge ir kitose vietose japoniečiai parengė didelės kariškas krautuves. Japonijos kariaunų veiklumai buvo nukreipti ant pergabenimų amunicijos, medegos kariškėms tiltams statydinti, taisyko kelių ir nepaliaujanam kariškam lavinimuisi kareivių. Kokią pakraipą tarybos ne priimtų, japoniečiai mat nesėdi rankas sudėję, kiekvieną valandą jie yra prisiruošę į tolesnę karę.

Maskolija.

Seniai žadėtas ir teip ilgai lauktas caro manifestas apie suaukumą žmonių reprezentantų ant galo pagalius likos apskelbtas. Tie žmonių atstovai susaukti bus ne vėliau kaip sausio mėnesyje sekantių 1906 metų, ir tvers jie teip vadinama viešpatystės duma („gosudarstvennaia duma“). Savo manifeste caras praneša savo valdinams, kad ta valstybės дума bus tik patarėja svarstymuose viešpatystės reikalų, ji teipgi galėsianti parupinti pro-

jektus ir perkrauti viešpatystės biudžetus. Duma, vienok, pati nieko užgirti negali. Manifeste aiškiai paabrėžta, jog visa viešpatystės valdžia ir ant toliaus pasilieka pilnai caro rankose. Visiškai įstatymai bus parengiami, kaip ir pirma, ministerių komiteto, caras gi juos užtvirtins, o žmonių atstovai — na, tiems duoda tiesą ramiai sau sėdėti, krapstyti nosį ir pritarti: „tėgi, tėgi.“ Caro manifeste, tiesybė, nėra teip tiesiog ir pasakyta, kad atstovai turės nosį sau krapstyti ir sakyti „tėgi“, bet tą jau galima išvesti, perskačius manifestą.

Viešpatystės дума susidės iš 412 žmonių atstovų, išrinktų iš 50 gubernijų, taigi iš kiekvienos atstovos ant trijų simtų tukstančių gyventojų. Renkami jie ant penkių metų, bet caras pasilaiko sau pilną tiesą kiekvieno valandą prašalinti nuo vietos bet kokią sau nepatinkamą atstovą.

Duma gali padavinėti viršiausiajai valdžiai užmanymus ir projektus, bet tik tokius, kurie nieku neikiudys pamatinų viešpatystės įstatymų. Aiškiai pasergėta, kad visoki politiški reikalai nebus žmonių atstovų perkrauti. Duma tarybos paprastai turės būti atlikinėjamos prie uždarytų durų. Ant viešų posėdžių, duoms pirmininkas galės išleisti laikraščiu reprezentantus.

Rinkimai žmonių reprezentantų atidėti da ant tolesnio laiko. Yra, tai da tik projektas, kurį senatas ir ministrų roda turės da apspavstyti ir užgirti, o caras, pagal savo norą, da galės viską augstyn komojis apversti, sugrąžinti visą, kas da nėra ant tvirtų kojų pastatyta. Pagal tą projektą, tie 412 žmonių atstovų bus renkami gubernijos rinkimų komitetų, kuriuos vėl rinks didelių turty savininkai, valdytojai dvary ir turintieje mažesnę ar didesnę nekrutinamą nuosavybę ukininkai. Miestai tegalės išrinkti tik dvidešimt aštuonis savo delegatus, visi likusieji bus rinkti iš gubernijų. Valsčių ir provincijų rinkėjai balsuoja ant delegatų slapto balsavimu. Balsuoti gali tik savininkai žemės, siekiančios vertėje 1500 rublių, teipjau menkesnieji ukininkai priglutinieji ir paviečių ir žemdirbystės draugystės. Miestuose balsuoja tik tie, kurių nekrutinama nuosavybė išneša vertėje tris tukstanečius rublių.

Nepasakėme da, kad augščiaū minėtas atstovų rinkimo projektas paliečia vien pačią Maskoliją. Užgrėbti Maskolijos kraštai, kaip antai: Lenkija — žinoma, prie jos prisrokuota ir Lietuva — Kazakas, Finlandija, Turkestanas ir Siberija, taigi kraštai, stovinti po ypatingomis tiesomis, iš minėto atstovų rinkimo būdo yra išskirti, tiems kraštams bus da surengtos ypatingos tiesos, žinoma, labiau apgrūbiuojančios, labiau varžančios. Išleina ta, kad ta nauja „konstitucija“, kurią geltonoji, netik Maskolijos, bet ir užrubežių, spauda spėjo jau į padanges išskelti, išaugstinti, kaip apsirėikšima naujos ausros dešpotiškoje caro viešpatystėje, kaip pilną politiską išsiliniosavimą žmonių, nėra nieku kitu, kaip paprastai šoka apdumimui akių, kaip mestu

nugrauztu kaulu žmonėms tuotarpiniam nuraminimui. Kaszin tik, ar žmonės tuokaulu nusiramins. Iki neseniai Maskolijos valdžiai pasisekdavo panašiais būdais, o jei ne tokiais, tai kazokų naigakomis, kalėjimais ir Siberija žmonis nuraminoti, suvaldyti, bet dabar jau vargiai bepasiseks. Bėgyje pereitų karės metų žmonės Maskolijoje pergyveno daug, pervienus metus susipratime nužengė tiek, kiek prie pastatų pirmesnių sąlygų būtų reikėję pergyventi dešimtis ir dvidešimtis metų. Apskelbimas manifesto apie suaukumą žmonių atstovų, kokios jis vertės nebutų, vis gi padarytas ne iš liuos valdžios noro, bet tai yra pasekmė atkaklios kovos žmonių, neuzganėdintų viešpatujančiomis politiskomis ir ekonomiskomis gyvenimo sąlygomis. Negalima todėl tikėti, kad sykį žmonės susipratimam parėję pasigandintų kokiū nors menku kaulėliu, mestu jiems iš caro malonės. Tiesa nesitiki to, ne caras su visą biurokratija. Sykį žmonės neuzganėdinti viešpatujančiomis sąlygomis, sykį suprato, iš kur visos gyven- tojų nelaimės ir vargai pailina ir sykį pasiryžę kovon už sąlygų permainymą, už išsilijusavimą iš per šimtmečius užsėdėjusių politiską ir ekonomiską, kunišką ir dvasiską gyvenimą, nebesudės ginklo, pakolaik neisikovo sau to, ko reikalauja. Revoliucijos dvasia apsiuėte visus gyventojų sluoksnius, bet to negana, ji epėjo jau įsiskverbti ir į svarbiausius caro palaikytojus — kariauną, lygiai sausžemio, prie kokios tautystės priguli ir kokią kalbą jie laiko už prigimtą. Ne vienas katalikas neprisiapino, jog makiškos kalba yra jiems prigimta, bet visi už prigimtą kalbą pripažino lenkišką arba lietuvišką. Tėvai vaikų gyvenanti Vilniuje ir kituose dideliuose Lietuvos miestuose daugiau padavė lenkišką kalbą už prigimtą, gyvenanti gi kaimuose, už prigimtą padavė lietuvišką kalbą. Apart to, Vilniaus mokininiai lenkai atsisaukė į Vilniaus apskričio mokyklų užveždą su reikalavimu, kad vidutinėse Vilniaus mokyklose ateinančiuose moksluose metuose būtų mokinama lenkiška kalba ir literatura teip kaip ir maskoliskai.

Pradžioje rugpjūčio mėnesio Vilniuje atsisbuvo susilavimas visų Lietuvos mokyklų perdėtinų apsvartymui klausymo mokinio lenkiškos ir lietuviškos kalbų Lietuvos mokyklose. Mat mokyklų perdėtiniai surinko žinias apie tautystę mokinių, lankančių mokyklas. Kur jie nutarė įvesti mokini- mą lietuviškos kalbos ir kas jos moks, dar nežinia.

Vilniuje štraikuoja darbininkai odų išdirbinyčių. Gubernatoriaus pakvietė pasavę dalį darbininkų ir kalbino juos grįžti prie darbo, pagazdino išsiuntimu į gimtinius kaimus nepaieinančių iš Vilniaus darbininkų, jeigu jie neužbaigs štraiko.

Visame Vilniaus mokiniam apskritį, taigi Lietuvoje ir Baltgudijoje, dabar yra išviešo 10 vyriškių vidutinių mokyklų (angstėnės visoj Lietuvoje ir Baltgudijoje nėra vienos), moteriškių 4. Taigi viena vidutinė vyriška

mokykla išpuola ant 474000 gyventojų ir ant 106000 kevirtainių viorstų ploto; viena gi moteriškoji vidutinė mokykla išpuola ant 1186000 gyventojų ir ant 26500 kevirtainių viorstų ploto. Teip mažai mokyklų vakari- nėj Europoje niekur nėra. Mokyklos negali patalpinti į ją norinčių pastoti, bet randa- das nesirupina apie jų padauginaim.

Iki šiol ant pačio ir tele- grafo Vilniaus pačtiniam apskritį negalėjo tarnauti nė tarnas, nė urėdinkas katalikas; katalikai galėjo tar- nauti vien suvalkų guberni- joje. Kadangi dang pačio urėdinkų ir telegrafistų iš Lietuvos išsiuntė į Mandžuriją, tai Lietuvoje pritruko ypač telegrafistų. Kadangi išlavintų maskolių pritruko, tai į Kauno ir Vilniaus gubernijas atsiuntė iš suvalkų gubernijos tulą katalikų urėdinkų skaitlių. Be abejonės bus tai pradžia ir gal ant toliaus ant pačio ir telegrafo priiminės ant tarnystos Lietuvoje ir katalikų lietuvių. Iki šiol į esančią Vilniuje pačio ir telegrafo mokyklą priimdavo labai mažą nuosim- tų katalikų, nuo ateinančių mokslo metų ketina juos pri- iminėti be jokio apgrūbiavi- mo. Žinoma, tą randa jei- gu padarys, tai padarys ne dël meilės lietuvių, bet todėl, kad nėra pakaktinai masko- lių. Mat algos pačio ir tele- grafo urėdinkų mažos, to dël čia maskoliai nesiveržia.

Atvažiavo į Vilnių žinoma mokslininkas d-ras Basanavičius ir ketina čia ilgiau pa- gyventi.

Anglija.
Vice-karalius Anglijos valdybų Indijoje, lordas Curzon, atsisakė nuo savo urėdo. Karalius Edwardas jo atsisakymą priėmė. Curzono vieton liekasi paskirtas vice-karalius Earl of Minto. Priešišia Curzono atsisakymo buvo jo nesusitaikymas su angliškų Indijoje kariaunų viršininku, lordu Kitchener, žinomą pergaletoju būry pietinėje Afrikoje. Kitchener mat reikalavo padidinti mūr ir perorganizavimo armi- jos Indijoje, Curzon gi tam buvo priešingas, ir kadangi Anglijos randas labiau pri- tarė pirmamjam, tad atrasis atsisakė nuo vice-karalystės, ukleidamas ją savo priesinin- kui.

Isz Lietuvos.
Is Vilniaus.
Vilniaus mokinio apskri- čio vidutinių mokyklų užve- zdos išsiuntinėjo tėvams be- simokinančių užklaismus, prie kokios tautystės priguli ir kokią kalbą jie laiko už prigimtą. Ne vienas katalikas neprisiapino, jog makiškos kalba yra jiems prigimta, bet visi už prigimtą kalbą pripažino lenkišką arba lietuvišką. Tėvai vaikų gyvenanti Vilniuje ir kituose dideliuose Lietuvos miestuose daugiau padavė lenkišką kalbą už prigimtą, gyvenanti gi kaimuose, už prigimtą padavė lietuvišką kalbą. Apart to, Vilniaus mokininiai lenkai atsisaukė į Vilniaus apskričio mokyklų užveždą su reikalavimu, kad vidutinėse Vilniaus mokyklose ateinančiuose moksluose metuose būtų mokinama lenkiška kalba ir literatura teip kaip ir maskoliskai.

Pradžioje rugpjūčio mėnesio Vilniuje atsisbuvo susilavimas visų Lietuvos mokyklų perdėtinų apsvartymui klausymo mokinio lenkiškos ir lietuviškos kalbų Lietuvos mokyklose. Mat mokyklų perdėtiniai surinko žinias apie tautystę mokinių, lankančių mokyklas. Kur jie nutarė įvesti mokini- mą lietuviškos kalbos ir kas jos moks, dar nežinia.

Vilniuje štraikuoja darbininkai odų išdirbinyčių. Gubernatoriaus pakvietė pasavę dalį darbininkų ir kalbino juos grįžti prie darbo, pagazdino išsiuntimu į gimtinius kaimus nepaieinančių iš Vilniaus darbininkų, jeigu jie neužbaigs štraiko.

Visame Vilniaus mokiniam apskritį, taigi Lietuvoje ir Baltgudijoje, dabar yra išviešo 10 vyriškių vidutinių mokyklų (angstėnės visoj Lietuvoje ir Baltgudijoje nėra vienos), moteriškių 4. Taigi viena vidutinė vyriška

mokykla išpuola ant 474000 gyventojų ir ant 106000 kevirtainių viorstų ploto; viena gi moteriškoji vidutinė mokykla išpuola ant 1186000 gyventojų ir ant 26500 kevirtainių viorstų ploto. Teip mažai mokyklų vakari- nėj Europoje niekur nėra. Mokyklos negali patalpinti į ją norinčių pastoti, bet randa- das nesirupina apie jų padauginaim.

bininkai rando degtinės di- stilerijos. Jų vietoj buvo priėmę kitus, bet tie pabugo ir teipgi pristoję prie štraiko.

Is Žeimes, Kauno gub.
Kaip tik pasklido garsas apie „viršiausiąjį“ paliepimą sulg mokyklų, tuojau keli Žeimes valsčiaus ukininkai kreipėsi į mokyklų vyresnybę prašydam, kad Žeimes val- sčiai duotų mokytoją lietuvi- kataliką, o buvusį iki šioliai mokytoją rusą kad perkeltų į kitą vietą, kur gyvena ru- sai. Mokyklų vyresnybė pa- sakė terp kit-ko, kad gal, girdi, ne visas valsčius nori lietuviu-kataliko mokytojaus. Tada sugryžė iš Kauno uki- ninkai per vieną Žeimes val- siaus sueigą pranešė visam valsčiui, ką girdėjo nuo vy- resnybės. Tuomet visi Žei- mės valsčiaus ukininkai vie- nu balsu padarė nusprendi- mą, jog Žeimes valsčiaus mo- kyklai reikalingas yra moky- tojas lietuviu-katalikas ir pa- davė tą nusprendimą vyre- nybei.

Vietinis mokytojas stačia- tikis M. Lagovoi, patyręs, jog jau į tą vietą ketina buti lietuvis, atsisakė nuo vietos ir išvažiavo į Minską. Išva- žiuodamas artymiems pa- žinistams, atsisveikindam- mas, pasakė: „Aš matau, kad dabar jau kitokis laikas vir- to. Dabar aš čion jau ne- reikalingas; tegu jus savie- jie mokina; o aš eisiu moky- ti savųjų“. Nepoigo parejo pas Žeimes kunigus iš Min- sko nuo dvasiškos stačiatikių vyresnybės užklaismus, kaip elgtis, gyvendamas Žeimeje, mokytojas M. Lagovoi, nes jis noris Minske eiti į stačia- tikų kunigus.

Taigi buvusis Žeimes mo- kytojas M. Lagovoi nepame- lavo, iškeliaudamas savo kra- štan: tapęs šventiku savo krašte jis galės buti labai naudingas žmogum; o pas mus, per tiek metų begyven- damas, jis kas-zin ar padarė bent kiek naudos mūsų žmo- nės, nemokėdamas lietuvi- škai. Jei kas pas mus šia- dien moka kiek parašyti ar Dievui iš knygų pasimeisti ar pagiedoti, tai jis tą mok- slą įgijo greičiau namieje, nuo tėvų ar kitų artimų gi- minių, o ne mokykloje. Nors buvusis mokytojas M. Lago- voi ir buvo gana geras žmo- gus, bet, lietuviškai nemokė- damas, jis negalėjo gerai vai- kų mokyti.

Da iš vyresnybės nėra ži- nios, bet tikimės, kad šitiems metams jau turėsime moky- toją lietuviu-kataliką.

A. Miknūs iš Miknaičių.

(Is „Vln. Žn.“).

Is Lietuviško Minsko.

Štraikai darbininkų buvo čia pasiliovę, bet vėl atsinau- jino. Suštraikavo darbinin- kai elektriskų žiburių staci- jos, todėl užgeso mieste žibu- riški išsitraukę revolverį, norėjo šauti, bet Kavelino brolis išmūšė revolverį. Ta- syk vienas iš atėjusių vy- riškių išsitraukė revolverį, norėjo šauti, bet Kavelino brolis išmūšė revolverį. Ta- syk vienas iš atėjusių vy- riškių išsitraukė revolverį, norėjo šauti, bet Kavelino brolis išmūšė revolverį. Ta- syk vienas iš atėjusių vy- riškių išsitraukė revolverį, norėjo šauti, bet Kavelino brolis išmūšė revolverį.

Is Senapilės.
30 d. liepos, mūsų bažny- čioje kun. Klebonui Senkui beskaitant iš sakyklos naują gromatą vyskupijos valdyto- jaus praloto Antanav- čiaus, žmonės ėmė rėkti: „Ša- lin tokius pamokslus!“ Žmo-

nės pradėjo iš bažnyčios bė- gi, daugelį apėmė baimė.... bet nelaimių su žmonėmis ne- ateitiko. Kunigas negalėjo pabaigti to skaitymo ir turė- jo nultipti žemėn nuo saky- klos. Policija tuojau atsle- rado ir pradėjo savo darbą, bet nieko nesusėmė. Po va- landos atvyko pusė švadrono raitelių bet jau buvo išsiskir- stę visi žmonės.

K.

(Is „Vln. Žn.“).

Draugai kailiadirbiai!

(Atsilankimams).

Kuomet caro valdžia nieki- na visus teisingus darbinin- kų reikalavimus — mes pa- tys turime ginti savo tiesas. Kuomet prieš-pat savo mirtį caro valdžia ginsai nuo kil- stančio proletarijato vien tik kariūmene ir durtuvais — darbininkai turi įtempti vi- sas savo spēkas, kad tik pa- skubinti puolimą caro val- džios. Šiadien labiau nei kuomet, mums reikalinga vienybė ir organizacija. Vie- nybė visame: veikmėje ir štraikuose! Draugai kailia- dirbiai! Kodėl teip mažai pėlnėme laike paskutiniojo kailiadirbių štraiko vasaryje? — Todėl, kad pas mus per- mažai tebuvo vienybės! Štraikas keliamas tam, kad visiems darbininkams būtų geriau ir todėl turėtų visi eiti išvien. Dabar, tamsiuose Rosijos užkampuose, darbi- ninkai solidariskai stoji prie kapitalistų išnaudoj- mą ir prieš valdžią. Gėda ir paniekinimas tiems, kurie neina drauge, iš vien su ki- tais draugais! Daugelyje miestų darbininkai lieja kraują ir gulto savo galvas už pagerinimą buvio ir lai- svę, o pas mus, Vilniuje, daugelį kailiadirbių draugai turėjo mesti už apikaklį iš fabriky laukan arba net lau- zyti vartus, idant priversti štraikuoti. Kas eina prieš štraikus ir darbininkų veik- mę, tas yra darbininkų prie- šas. Daugelis dēl savo tam- sumo to neismano. Aiškin- kim ir švieskim juos. Išda- vikim gi, tyčioms kenkiančius darbininkų reikalams, mo- kinim aržuoline, kad to ne- bedarytų. To užsitarnavo toks Jonas Oblakavičius, kuris visą štraiko laiką dirbo, o ypač Antanas Bukauskis, kurs uostinėjo su žinomu latru ir šnipu Hofmanu, ku- rio seniai laukia užmokėstis už visas jo šunybės. Panie- kinimas tebuna tiems, kurie parduoda šventus darbinin- kų reikalus už degtinės sti- klelį. Aržuolinės verti ir tie, ką laike štraiko dirbo naktimis. Draugai kailia- dirbiai! tebuna busenčiuose mūsų reikaluose daugiau vie- nybės, organizacija mūsų reikaluose mums pagelbės!

Bendrai! Caro Mikalojaus valdymas ir prislegimas mu- sų krašto skaito paskutines savo dienas. Visoms spē- komis sukilkim, idant drauge su kitų kraštų darbininkais sutrupinti caro jungą ir ap- turtėti laisvę sau ir mūsų tē- vynei Lietuvai. Rengkimės prie štraikų ir demonstracijų ant gatvių iš naujo. Kenki- me valdžiai ir jos tarnams kaip ir kuom įmanydami. Daugelyj miestų (Rygos, Re- velio, Petropilės ir daug ki- tų) darbininkai nutarė bol- kotojti caro monopolį, su pa- gelba kurio valdžia sulupa šimtus milijonų pelno. Tuk- stančiai darbininkų sutaria nebeperkti ir nebegerti caro degtinės arba alaus. Tegul

draugai kailiadirbiai! tegu jus savie- jie mokina; o aš eisiu moky- ti savųjų“. Nepoigo parejo pas Žeimes kunigus iš Min- sko nuo dvasiškos stačiatikių vyresnybės užklaismus, kaip elgtis, gyvendamas Žeimeje, mokytojas M. Lagovoi, nes jis noris Minske eiti į stačia- tikų kunigus.

Taigi buvusis Žeimes mo- kytojas M. Lagovoi nepame- lavo, iškeliaudamas savo kra- štan: tapęs šventiku savo krašte jis galės buti labai naudingas žmogum; o pas mus, per tiek metų begyven- damas, jis kas-zin ar padarė bent kiek naudos mūsų žmo- nės, nemokėdamas lietuvi- škai. Jei kas pas mus šia- dien moka kiek parašyti ar Dievui iš knygų pasimeisti ar pagiedoti, tai jis tą mok- slą įgijo greičiau namieje, nuo tėvų ar kitų artimų gi- minių, o ne mokykloje. Nors buvusis mokytojas M. Lago- voi ir buvo gana geras žmo- gus, bet, lietuviškai nemokė- damas, jis negalėjo gerai vai- kų mokyti.

Da iš vyresnybės nėra ži- nios, bet tikimės, kad šitiems metams jau turėsime moky- toją lietuviu-kataliką.

